

Kinderen met een aangeboren heupdysplasie

Informatie voor ouders

Waarom deze folder?

Deze folder is bestemd voor ouders van een kind met een aangeboren (congenitale) heupdysplasie. In deze folder geven we u informatie over de heupafwijking en de behandeling, en we vertellen hoe de afwijking ontdekt wordt. Op de achterzijde van deze folder informeert de *Oudervereniging Aangeboren Heupafwijkingen* u over kleding, vervoer en de ontwikkeling van een kind met een heupafwijking.

Congenitale of aangeboren heupdysplasie is een betrekkelijk veel voorkomende afwijking, die na de geboorte ontdekt kan worden. Het komt voor bij ongeveer 2% van alle baby's. Letterlijk betekent heupdysplasie: slecht gevormde heup. Dat wil zeggen de heupkom is onvoldoende diep gevormd, waardoor de heupkop niet goed in de kom past. Dit kan leiden tot een vroegtijdige slijtage van de heup. In ernstige gevallen kan het zelfs tot ontwrichting van de heup leiden. Dat wordt heupluxatie genoemd. De afwijking komt viermaal vaker voor bij meisjes dan bij jongens.

Een stuitligging bij de geboorte vergroot de kans op een aangeboren heupafwijking. Dan is de kans zelfs vijfmaal zo groot als bij een normale ligging tijdens de geboorte. Het betreft tweemaal zo vaak de linkerheup als de rechterheup.

Als er in de familie een aangeboren heupafwijking voorkomt, dan is de kans op een aangeboren heupafwijking tienmaal hoger dan wanneer die afwijking niet in de familie voorkomt.

Hoe wordt een heupafwijking ontdekt?

Het is wenselijk dat heupdysplasie zo vroeg mogelijk ontdekt wordt. Op consultatiebureaus worden kinderen daarom goed onderzocht. Met een echografie (een onderzoek door middel van geluidsgolven) kan in een vroeg stadium een ernstige dysplasie of luxatie worden opgespoord. Zo'n onderzoek garandeert echter geen 100% zekerheid. Bij twijfel moet in ieder geval een röntgenfoto gemaakt worden op de leeftijd van drie à vier maanden, zodat de behandeling gestart kan worden. Eerder behandelen is niet veilig, omdat de ontwikkeling van de heupkop dan in gevaar kan komen.

Behandeling

De behandeling bestaat uit het spreiden van de heupjes, zodat de heupkop goed in de heupkom zit. Op die manier zal de kom zich op juiste wijze ontwikkelen. Er zijn hiervoor verschillende soorten spreidbeugels of bandages in gebruik. Tijdens het baden en verschonen van uw kind mag de beugel of bandage af, tenzij de arts andere instructies heeft gegeven. In principe dient de spreidbehandeling 22 à 23 uur per dag plaats te vinden.

Behandelingsduur

De behandelingsduur is afhankelijk van de ernst van de afwijking. Meestal duurt de behandeling ± vier maanden (dag en nacht). Afhankelijk van de röntgenfoto is het ook mogelijk dat daarna nog een behandelperiode (van vier maanden) volgt, maar dan alleen wanneer het kind in bed ligt. De spreidbeugel moet ook om tijdens het middagslaapje, om te voorkomen dat het kind 's nachts de beugel niet om wil. Meestal is de heupdysplasie hierna genezen, maar dat is niet altijd het geval. Daarom is controle noodzakelijk.

Een spreidbehandeling heeft het meeste effect tot de leeftijd van 1½ à 2 jaar. Daarna zal bij blijvende dysplasie afgewacht worden. In een klein aantal gevallen is later een operatie nodig. Welke ingreep nodig is kan de orthopedisch chirurg u uitleggen.

Kleding voor een kind met een spreidbroek

De kleding bij een spreidbroek vraagt niet zoveel aanpassingen. De spreidbroek kan zowel boven als onder de kleding worden gedragen. Een spreidbeugel is meestal van kunststof gemaakt. Dit materiaal kan in de zomer nogal broeien. Het vrijkomende transpiratievocht kunt u opvangen met behulp van een wasbaar badstof hoesje dat u om de spreidbroek heen doet.

Om te voorkomen dat uw kind de sluitingen van het klittenband van de spreidbeugel lostrekt, is het dragen van een ruime pyjama- of joggingbroek heel handig. Ook broekjes met drukknoopjes in de binnenbeen naad zijn erg praktisch.

Als uw kind een gevoelige huid heeft kunt u uw zoon of dochter het beste een katoenen maillot of broekje aantrekken onder de spreidbeugel. Soms is het door de langdurige spreidstand moeilijk om de beentjes bij elkaar te krijgen. In dat geval is het handig om in een maillot knoopsgatenelastiek aan te brengen om een wijde instap mogelijk te maken.

Vervoer van een kind met spreidbroek

Hieronder geven wij u enkele tips voor aangepast vervoer van een kind met een spreidbeugel:

- stuurfietszitting met open zijkant. Eventueel kunt u eerst de beugel in het stoeltje plaatsen, dan uw kind erin zetten en vervolgens de spreidbroek sluiten. Bij het gebruik van dit soort stoeltjes kunt u uw kind beter een tuigje omdoen, omdat het zo namelijk gemakkelijk voorover kan vallen;
- wandelwagen met soepele zijkant of buggy met úitstekende zitting, eventueel met kussentjes op de zitting en achter de rug; beentjes over de zijkant (let op dat ze niet afgeklemd worden door een harde rand van de zitting);
- rugzitting en *Easy Rider*
- in een autostoeltje waarvan de zitting is opgevuld met een kussen, zodat het kind met de benen over de zijkant kan. Doe wel een tuigje of driepuntsgordel om. (In *Ouders van nu* wordt de *Bébé Comfort* aangeprezen, omdat hiervan de zijkant kan worden weggeklapt)

Ontwikkeling

In een spreidbroek kunnen kinderen moeilijker zitten, kruipen, draaien, staan en lopen. Een en ander is afhankelijk van leeftijd en ontwikkelingsfase. In de vroege ontwikkelingsfase kunt u uw kind bij de buiklig helpen door een kussentje onder de romp te leggen.

Wanneer de spreidbroek eenmaal overdag enige tijd af mag, haalt het kind een eventuele achterstand vrij snel in. Wel kan er enige tijd mee gemoeid zijn voordat de benen, die zo lang gespreid zijn geweest, helemaal gestrekt kunnen worden. De meeste kinderen komen deze periode gelukkig door zonder dat zij een achterstand oplopen.

Meer informatie

Voor meer informatie over aangeboren
conact opnemen met de oudervereniging:

heupafwijking kunt u

Oudervereniging Aangeboren heupafwijkingen
secretariaat: Auke Vosstraat 14
7776 AV Slagharen
0523-682378

Informatie over MCA voor u en uw kind vindt u op www.mca.nl/kids.

Uw vragen

Als u nog vragen heeft over de heupdysplasie dan beantwoorden we die graag. U kunt op werkdagen bellen naar de polikliniek orthopedie (huisnummer 038) van 8.30 tot 16.30 uur, telefoon (072) 548 25 00.